

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Årsuppföljning LBE 2023

Uppföljning av kommunernas
tillståndsprövning och tillsyn

**Årsuppföljning LBE 2023: Uppföljning av kommunernas
tillståndsprövning och tillsyn**

© MSB – Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Enhet: RB-EX

Produktion: Advant

Publikationsnummer: MSB2554 – april 2025
ISBN-nummer: 978-91-7927-602-7

Innehåll

1. Sammanfattning	6
2. Inledning	8
2.1 Bakgrund	8
2.2 Syfte	8
2.3 Svarsfrekvens	8
3. Redovisning av enkätsvaren	10
3.1 Kommunernas resurser för LBE-uppgifter	10
3.2 Tillstånd enligt LBE	10
3.2.1 Antal tillstånd	10
3.2.2 Vägledning vid tillståndsprövning	11
3.2.3 Avslag av tillståndsansökan	12
3.2.4 Platsbesök vid tillståndsprövning	12
3.2.5 Avsyning som villkor i tillståndsbeslut	12
3.2.6 Överklagade tillståndsbeslut	13
3.2.7 Återkallade tillstånd	13
3.3 Tillsyn enligt LBE	14
3.3.1 Tillsynsplan	14
3.3.2 Genomförda tillsyner	15
3.3.3 Urval av tillsynsobjekt	16
3.3.4 Tillsyn mot sprängmedel	16
3.3.5 Tillsynsvägledning	17
3.3.6 Krav på åtgärder	17
3.3.7 Förelägganden och förbud	18
3.3.8 Brister vid tillsyn	18
3.3.9 Verksamheter där tillsyn inte genomförs	19
3.3.10 Hantering som inte är tillståndspliktig	20
3.4 Kompetensutveckling	21
3.4.1 Kommunens behov av kompetensutveckling	21

3.5	Olyckor och tillbud.....	21
3.5.1	Olycks- och tillbudsrapportering	21
3.6	Utvecklingstrender som kommunerna identifierar.....	22
3.6.1	Brandfarliga varor.....	22
3.6.2	Explosiva varor.....	22
3.7	Aktuella frågor, brandfarliga varor.....	23
3.7.1	Tillståndsprövning när dispens finns från MSB	23
3.7.2	Lämplighetsprövning av personer med betydande inflytande.....	24
3.7.3	Fossilfria bränslen.....	25
3.8	Aktuella frågor, explosiva varor.....	26
3.8.1	Teman på webinarium.....	26
3.9	Övriga synpunkter i kommunernas svar.....	26

| Sammanfattning

1. Sammanfattning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, följer årligen upp hur kommunerna uppfyller sina uppgifter enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, LBE. Till uppföljningen för året 2023 har 288 av landets 290 kommuner bidragit med underlag.

De flesta kommunerna har en upprättad plan för genomförandet av sin LBE-tillsyn. I vissa fall genomförs tillsynen samordnat med den tillsyn som utförs enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO. En del kommuner genomför platsbesök hos verksamhetsutövarna i samband med prövningen av nya tillstånd och anser att detta är tillräckligt. Några kommuner har svarat att man på grund av resursbrist inte genomför någon LBE-tillsyn.

Antalet genomförda tillsyner inom LBE-området under 2023 ligger fortfarande på en lägre nivå än tiden före pandemin, men ökade jämfört med 2022.

Angående behovet av kompetensutveckling och annat stöd från MSB svarar ungefär hälften av kommunerna att de har behov av vägledning gällande tillståndsprovning och tillsyn. Det område inom vilket kommunerna anser sig ha störst behov av kompetensutveckling är hantering av spräng- och tändmedel. Många uttrycker även att de behöver kompetensutveckling gällande hantering av brandfarlig vara (både vätska och gas), brandreaktiva varor samt ammunition och krut.

Den utveckling som oroar kommunerna mest när det gäller hantering av brandfarliga varor är bristande kompetens hos verksamhetsutövare och föreståndare. Gällande explosiva varor är det sprängningarna i samhället samt felaktig användning av fyrverkerier som oroar mest.

Många kommuner har under året kommit i kontakt med nya typer av brandfarliga varor. Av dessa är vätgas den mest förekommande.

| Inledning

2. Inledning

2.1 Bakgrund

MSB ska enligt 23 § i LBE samordna tillsynsmyndigheternas (kommunernas) verksamhet och stödja dem i deras arbete med tillsynen. Genom en enkät som skickas ut till alla kommuner eller räddningstjänstförbund följer MSB årligen upp hur lagen efterlevs.

Denna sammanställning bygger på frivillig rapportering från kommunerna. MSB genomför uppföljningen efter samråd med Sveriges Kommuner och Regioner, SKR. Inför årets enkät har vissa förändringar skett avseende frågorna. Samrådet med SKR resulterade i att några frågor plockades bort men ett par nya lades till.

2.2 Syfte

Syftet med årsuppföljningen är att inhämta och sammanställa information om efterlevnaden av LBE. I första hand är det en uppföljning av kommunernas arbete med tillståndsprövning och tillsyn, men uppföljningen ger även en överblick av situationen hos de tillståndspliktiga verksamheterna. Sammanställningen syftar främst till att inrikta MSB:s stöd och vägledning till kommunerna. Kommuner och förbund kan också använda uppföljningen som stöd i sitt arbete.

2.3 Svarsfrekvens

För året 2023 har totalt 288 av landets 290 kommuner lämnat svar i den enkät som utgör underlaget för sammanställningen. Från enskilda kommuner har det inkommit 87 svar. 47 svar har lämnats antingen via räddningstjänstförbund, gemensam nämnd eller kommuner med civilrättsligt avtal med grannkommun. Bakom de 47 gemensamma svaren återfinns 201 kommuner.

Redovisning av enkätsvaren

3. Redovisning av enkätsvaren

3.1 Kommunernas resurser för LBE-uppgifter

I en av enkätens inledande frågor har kommunerna och förbunden uppskattat hur mycket tid de ägnar åt tillståndsprövning och tillsyn inom LBE-området. Svaren visar hur mycket förutsättningarna bland kommunerna skiljer sig åt. Komplexitet hos verksamheterna och antalet LBE-ärenden som handläggs varierar stort mellan kommunerna. I en mindre kommun kan det handla om färre än tio tillstånd, medan man i ett större förbund har cirka 1 600 gällande tillstånd.

Tiden som en enskild kommun avsätter för tillståndsprövning och tillsyn enligt LBE varierar från enstaka arbetsdagar för en mindre kommun till en årsarbetskraft för ett par större. Några kommuner tar stöd av närliggande förbund för delar av tillståndsprövningen och tillsynen. Ett exempel på detta är ärenden som rör hantering av explosiva varor.

För förbund eller kommuner med gemensam nämnd är den minsta tid som avsätts för tillståndsprövning och tillsyn 0,1 årsarbetskraft. Ett av de större förbunden lägger 7 årsarbetskrafter på arbetet inom LBE-området.

3.2 Tillstånd enligt LBE

3.2.1 Antal tillstånd

Tabell 1 visar hur många gällande LBE-tillstånd som finns hos kommunerna och hur många tillstånd som har utfärdats under aktuellt år. Inom parentes anges hur många kommuner som har lämnat uppgifter om antal tillstånd respektive år.

Tabell 1. Antalet gällande LBE-tillstånd samt antalet utfärdade tillstånd under 2023

Tillståndskategori	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal tillstånd, brandfarlig vara	19 469 (243)	21 192 (269)	19 468 (269)	20 632 (276)	19 349 (277)	20 150 (274)	20 234 (278)	20 387 (286)	19 291 (287)
Antal tillstånd, explosiv vara	3411 (243)	4738 (269)	4098 (269)	3819 (276)	3574 (277)	3773 (274)	3753 (278)	3750 (286)	3816 (287)
Antal tillstånd, spräng- och tändmedel	*	*	*	*	*	1133 (252)	1235 (270)	984 (256)	1083 (287)
Utfärdade tillstånd/år, brandfarlig vara	3177 (247)	3156 (275)	3083 (270)	3136 (274)	3093 (277)	3131 (279)	2652 (279)	2891 (288)	2937 (288)
Utfärdade tillstånd/år, explosiv vara	1154 (247)	1153 (275)	1194 (270)	978 (274)	937 (277)	1068 (273)	1046 (279)	985 (288)	818 (288)
Utfärdade tillstånd/år, spräng och tändmedel	*	*	*	*	*	270 (254)	356 (270)	274 (258)	249 (287)

* Ny parameter från och med 2020.

3.2.2 Vägledning vid tillståndsprövning

Det är 70 kommuner eller förbund som svarar att de har behov av mer vägledning från MSB gällande tillståndsprövning. Knappt hälften av dessa önskar en mer övergripande vägledning om prövningsprocessen eller fler områdesspecifika vägledningar. Som motiv anges en önskan om en mer likriktad tillståndsprövning kommunerna emellan.

Följande önskemål/behov om vägledning kopplat till tillståndsprövningsprocessen återkommer i kommunernas svar

- information och stöd för att uppnå samsyn och likartad bedömning i olika frågor mellan kommunerna
- juridiska aspekter på tillståndsprövning (t.ex. vid avslag och återkallelse)
- vilket underlag som bör finnas i en tillståndsansökan för en viss typ av verksamhet.

Andra områden som kommunerna lyfter är

- tydligare vägledning för lämplighetsbedömning av föreståndare och deltagare
- tillståndsprövning vid hantering av vätgas
- tillståndsprövning vid hantering av brandfarliga varor
- nivå för godkänd kvalitet på riskutredningar.

3.2.3 Avslag av tillståndsansökan

Under 2023 har 30 kommuner eller räddningstjänstförbund avslagit minst en tillståndsansökan.

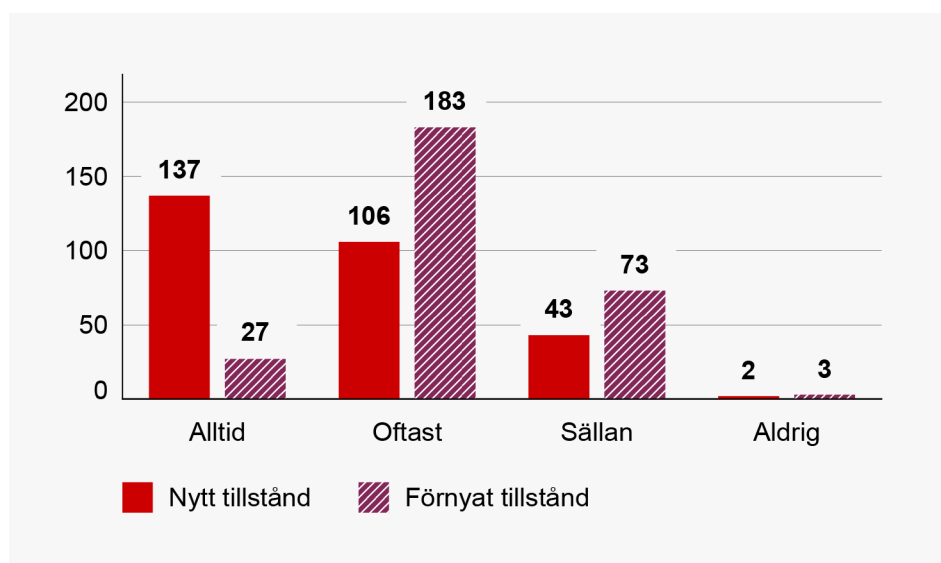
De vanligaste orsakerna till avslag är

- bristfälliga ansökningar (exempelvis att begärda kompletteringar inte inkommer)
- olämplig sökande/föreståndare
- otillräcklig riskutredning
- brister i anläggningen.

3.2.4 Platsbesök vid tillståndsprövning

Diagram 1 visar antalet genomförda platsbesök vid verksamheter i samband med tillståndsprövning under år 2023. Besöksfrekvensen i tillståndsärenden är ungefär densamma som tidigare år.

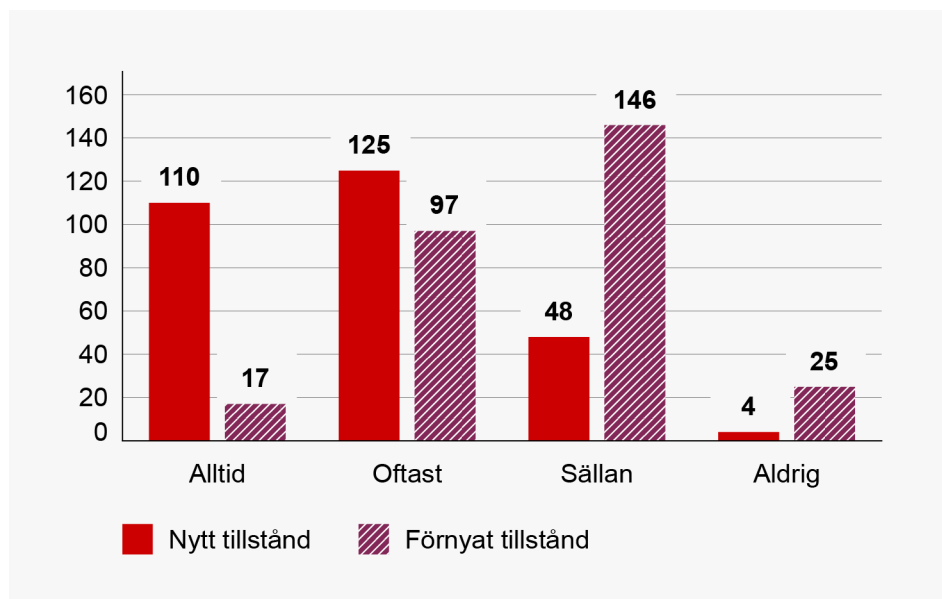
Diagram 1. Besöksfrekvens i samband med tillståndsprövningen. Svaren är omräknade till enskilda kommuner

3.2.5 Avsyring som villkor i tillståndsbeslut

Av diagram 2 framgår hur vanligt förekommande det är att avsyring är ett villkor i tillståndsbesluten. Avsyringsvillkoret förekommer oftast när en verksamhet tillståndsprövas för första gången.

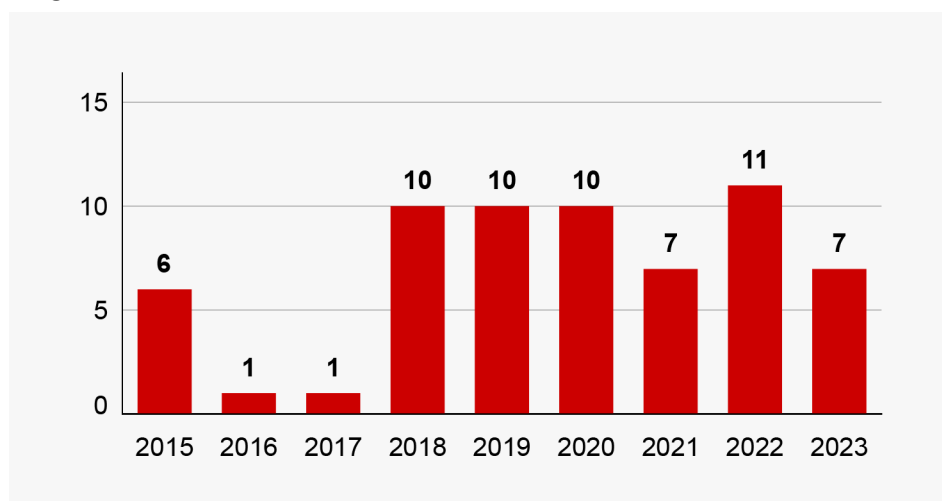
Diagram 2. Hur ofta avsyning lades som ett villkor i ett tillståndsbeslut. Svaren är omräknade till enskilda kommuner

3.2.6 Överklagade tillståndsbeslut

Under 2023 har sju beslut om tillstånd överklagats hos de svarande kommunerna. Diagram 3 redovisar antalet överklagade tillståndsbeslut under perioden 2015–2023.

Diagram 3. Antal överklagade tillståndsbeslut

3.2.7 Återkallade tillstånd

Under året återkallades sammanlagt 46 tillstånd för både brandfarlig och explosiv vara.

Inom området brandfarlig vara återkallades 26 tillstånd av 17 kommuner eller förbund. Det vanligaste skälet till återkallelse är att verksamheten upphört. Något enstaka tillstånd återkallades på grund av brister.

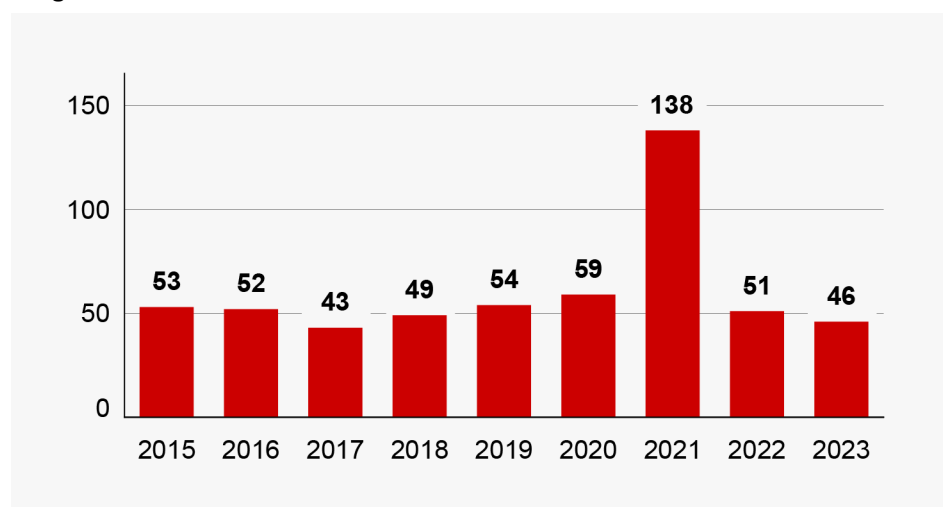
För explosiv vara återkallades 20 tillstånd av 13 kommuner eller förbund.

Orsaker till dessa återkallelser är följande

- bristande hantering
- olämplig föreståndare/tillståndshavare
- verksamheten har upphört.

I diagram 4 nedan redovisas antalet återkallade tillstånd under perioden 2015–2023 för både brandfarliga och explosiva varor.

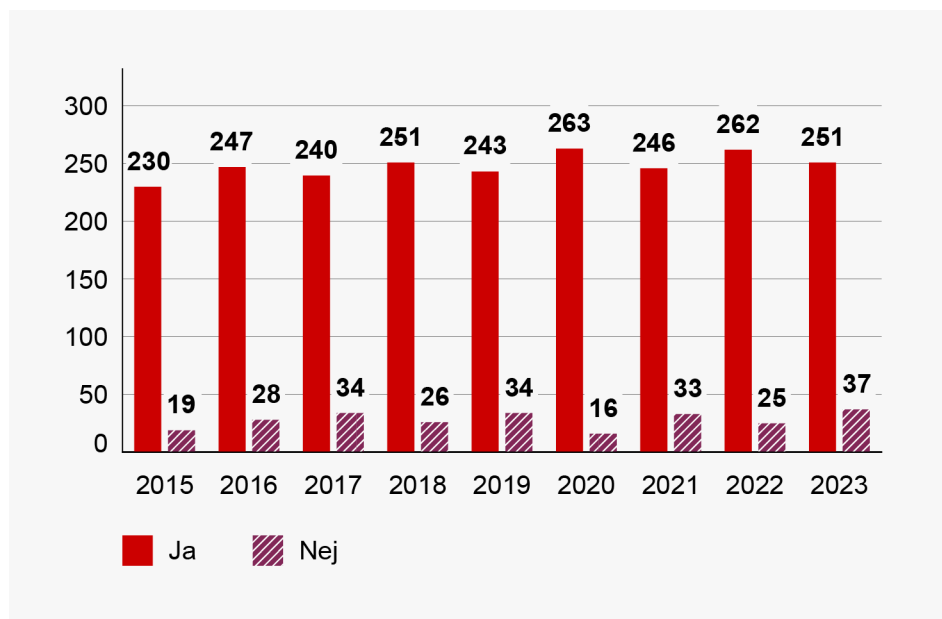
Diagram 4. Antal återkallade tillstånd

3.3 Tillsyn enligt LBE

3.3.1 Tillsynsplan

I diagram 5 redovisas hur många kommuner som har en utarbetad plan för sin tillsyn. En stor andel av kommunerna har en tillsynsplan. De som inte har någon egen tillsynsplan för LBE genomför oftast sin tillsyn samordnat med LSO-tillsynen.

Diagram 5. Kommuner med tillsynsplan. Svaren är omräknade till enskilda kommuner

3.3.2 Genomförda tillsyner

Tabell 2 visar antalet genomförda tillsyner för brandfarliga respektive explosiva varor under perioden 2015–2023. Antalet genomförda tillsyner sjönk under pandemin. Det har skett en ökning av antalet tillsyner för både brandfarliga och explosiva varor från 2022 till 2023, men nivån ligger fortfarande på en lägre nivå än åren före pandemin.

En del kommuner och förbund har korta tillståndintervall. Eftersom platsbesök genomförs i samband med tillståndsprövningen anser man att tillsyn inte behöver genomföras mellan dessa besök.

Vissa kommuner och förbund genomför sin tillsyn samordnat med annan myndighet. Gällande brandfarlig vara utförs tillsyn oftast tillsammans med kommunens miljökontor. Samordning med länsstyrelsen förekommer också. För explosiv vara är Polismyndigheten den vanligaste partnern vid samordnad tillsyn.

Tabell 2. Antal genomförda tillsyner

Tillsynskategori	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal tillsyner, brandfarlig vara	2712 (128*)	2929 (140*)	2720 (129*)	2439 (123*)	2513 (122*)	2095 (114*)	1852 (109*)	1935 (111*)	2002 (112*)
Antal tillsyner, explosiv vara	577 (89*)	693 (99*)	617 (85*)	534 (84*)	468 (78*)	355 (77*)	317 (71*)	352 (67*)	401 (75*)
Antal tillsyner, spräng- och tändmedel	-	-	-	-	-	109	51	74	135

* Antal kommuner eller förbund som har gjort tillsyn under året.

** Ny parameter från och med 2020.

3.3.3 Urval av tillsynsobjekt

Diagram 6 och 7 visar på vilka grunder kommunerna gör sitt val av tillsynsobjekt för brandfarlig respektive explosiv vara.

Diagram 6. Visar på vilken grund kommunerna väljer ut tillsynsobjekt för brandfarlig vara

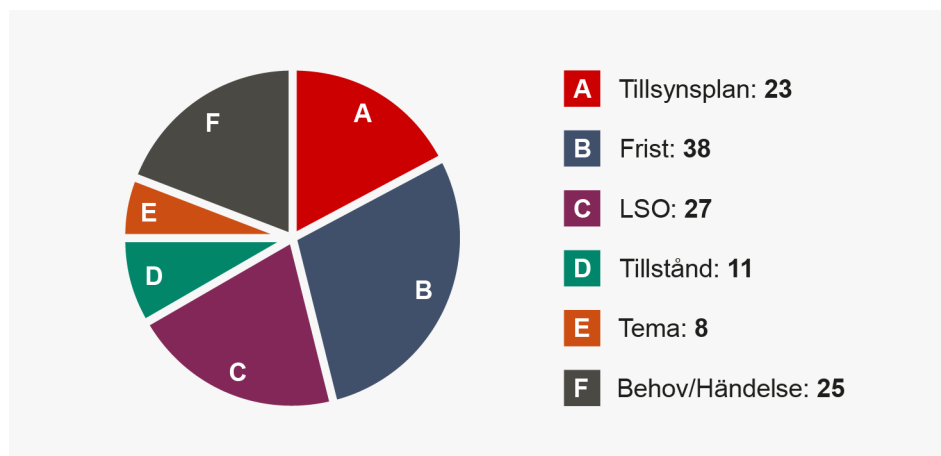
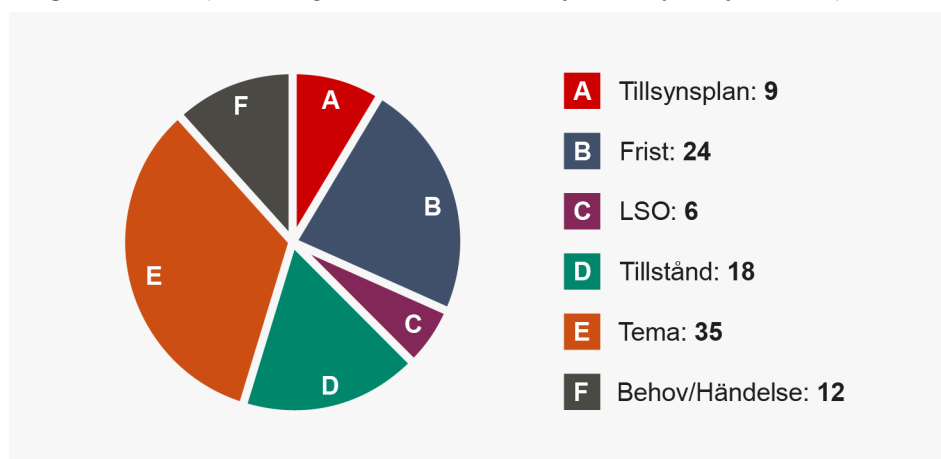
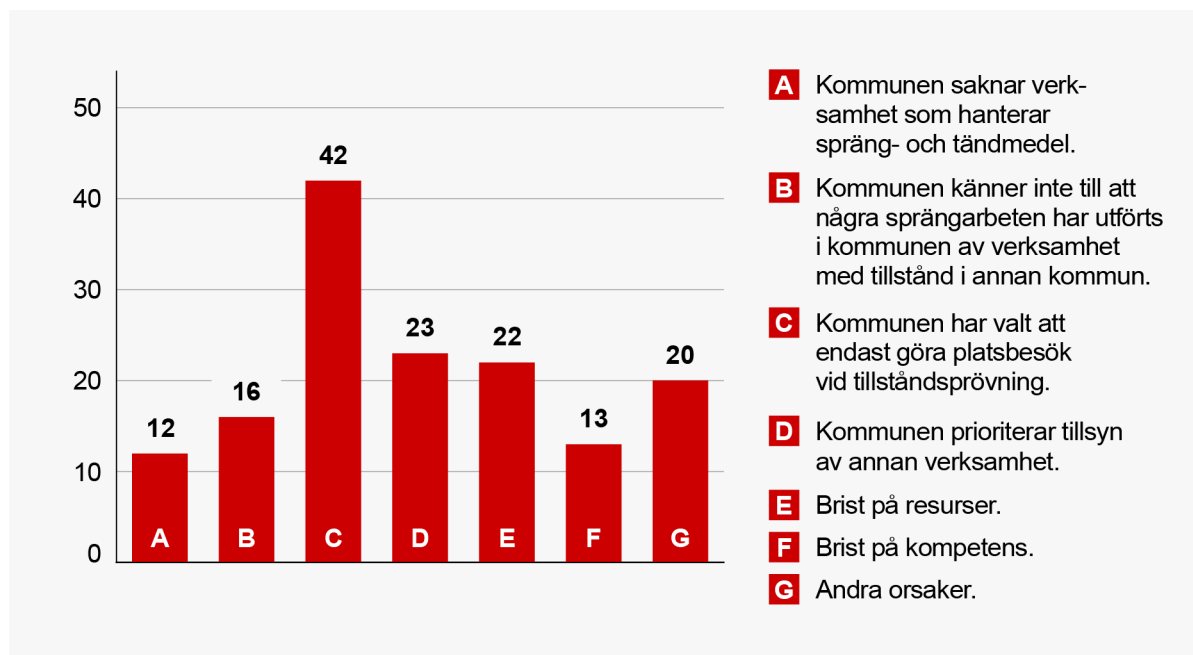

Diagram 7. Visar på vilken grund kommunerna väljer ut tillsynsobjekt för explosiv vara

3.3.4 Tillsyn mot sprängmedel

Det är 91 kommuner eller förbund som inte har utfört någon tillsyn mot verksamheter som använder spräng- eller tändmedel under 2023. MSB har ställt en fråga om anledningen till utebliven tillsyn. Svaren fördelar sig enligt diagram 8. Den vanligaste anledningen till att tillsyn av spräng- och tändmedel inte utförs är att kommunen nöjer sig med att göra platsbesök vid tillståndsprövningen. Flera prioriterar tillsyn av annan verksamhet eller avstår från tillsyn på grund av bristande resurser.

Diagram 8. Orsaker till utebliven tillsyn

3.3.5 Tillsynsvägledning

Många kommuner eller förbund anser att det finns behov av fler vägledningar från MSB som stöd för tillsynen. Flera saknar en "Tillsynshandbok – LBE", liknande den som finns för LSO, för att uppnå samsyn i tillsynsfrågor kommunerna emellan. Andra förespråkar flera områdesspecifika handböcker och checklistor, liknande Bensinstationshandboken. Detta gäller såväl tillsyn riktade mot hantering av brandfarliga som explosiva varor.

3.3.6 Krav på åtgärder

I tabell 3 redovisas i vilken form kommuner och förbund ställer krav på åtgärder hos verksamhetsutövarna. En del har svarat att de använder både tjänsteanteckningar och överklagningsbara beslut. Av de 28 som har svarat tjänsteanteckning är det 16 kommuner eller förbund som påpekat brister endast i tjänsteanteckningar.

Tabell 3. I vilken form ställs krav på åtgärd hos verksamhetsutövare

Dokumentation	2020	2021	2022	2023
Tjänsteanteckningar	45	48	46	28
Överklagningsbara beslut	114	110	118	117

3.3.7 Förelägganden och förbud

Tabell 4 visar antalet utfärdade förelägganden och förbud under åren 2015–2023. Andelen förelägganden och förbud gällande brandfarlig vara ligger på en högre nivå än för explosiva varor relativt till det totala antalet tillstånd. Siffrorna för 2023 visar en ökning av antalet förelägganden eller förbud gentemot tidigare år gällande både brandfarlig och explosiv vara.

Tabell 4. Antal utfärdade förelägganden och förbud

Förelägganden	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal förelägganden eller förbud, brandfarlig vara	178	353	247	214	277	253	287	281	397
Antal förelägganden eller förbud, explosiv vara	8	15	31	22	10	23	15	15	25

3.3.8 Brister vid tillsyn

Diagram 9 och 10 visar inom vilka områden brister upptäcks i samband med tillsynen över hanteringen av brandfarlig respektive explosiv vara. Brister i utredningen av risker samt i instruktioner och rutiner är de vanligaste anmärkningarna vid tillsyn av både brandfarlig och explosiv vara.

Under punkten ”Annat” nämns felaktig skyltning som en brist för brandfarliga varor.

Diagram 9. Brister vid tillsyn brandfarlig vara

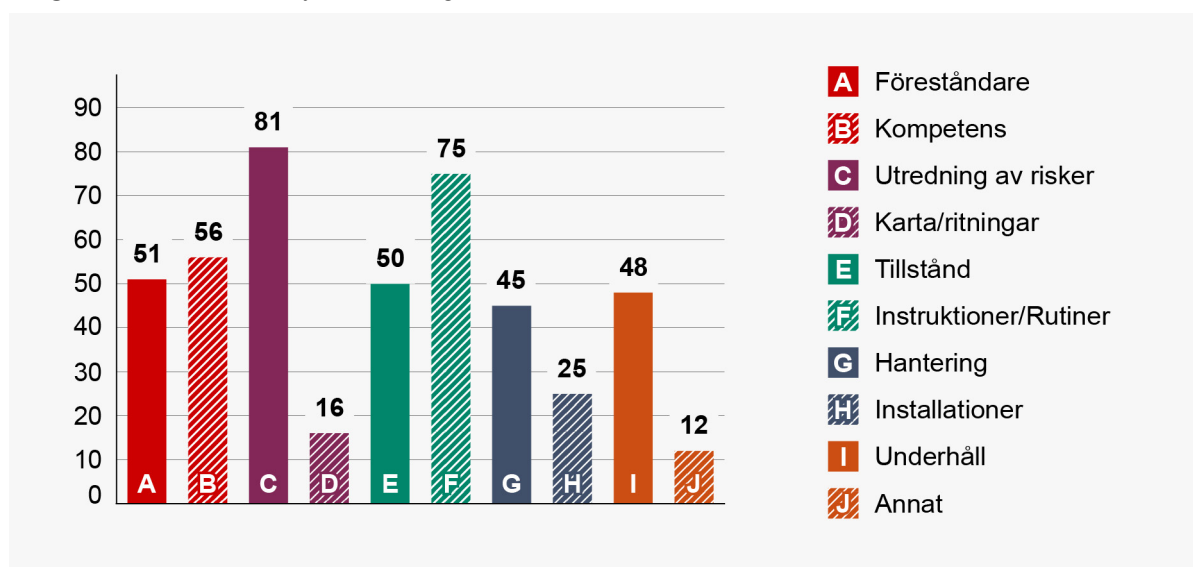
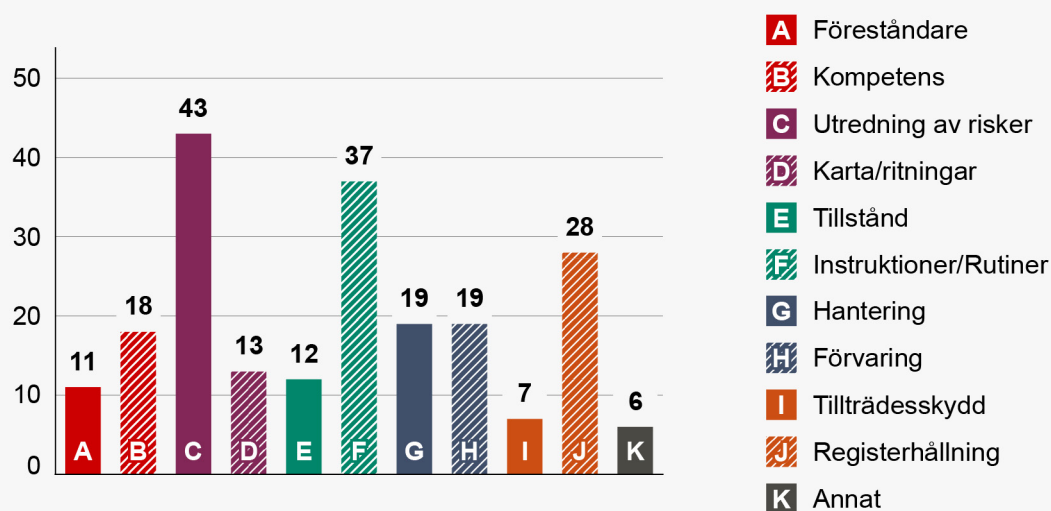

Diagram 10. Brister vid tillsyn explosiv vara

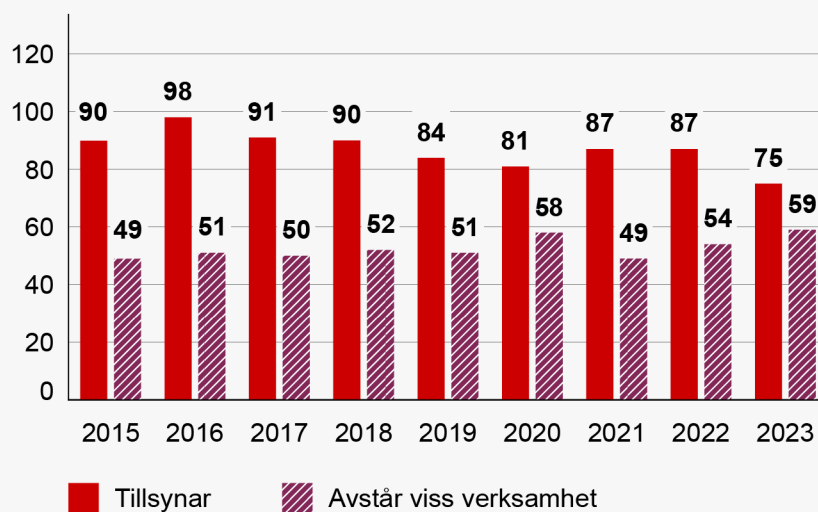
3.3.9 Verksamheter där tillsyn inte genomförs

Det finns verksamheter med tillståndspliktig hantering, där vissa kommuner och förbund väljer att avstå från att genomföra tillsyn. Anledningen kan till exempel vara korta tillståndstider och att platsbesök har genomförts vid prövningen av tillståndet.

Andra kommuner genomför tillsyn vid samtliga verksamheter som beviljats tillstånd. Se resultatet i diagram 11 nedan.

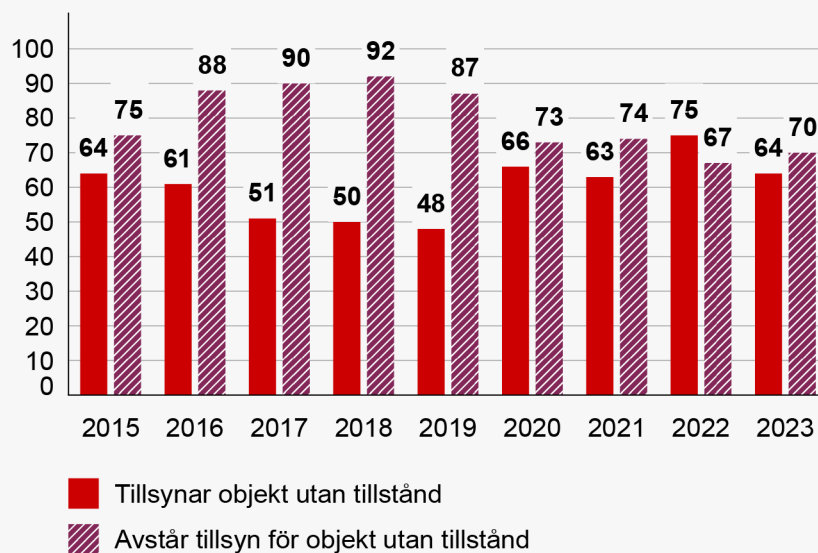
De vanligaste verksamheterna där det inte görs tillsyn är

- verksamheter som endast hanterar så kallade stenspräckare
- verksamheter med kort tillståndstid, där platsbesök/avsyning görs vid tillståndsprövningen. Detta gäller ofta hantering av explosiv vara
- små verksamheter, exempelvis restauranger, mindre industrier eller privatpersoner
- verksamhet med dieseltankar.

Diagram 11. Antal kommuner/förbund som avstår att tillsyna viss verksamhet

3.3.10 Hantering som inte är tillståndspliktig

Diagram 12 visar hur många kommuner eller förbund som genomfört eller inte genomfört tillsyn på verksamheter som inte är tillståndspliktiga.

Diagram 12. Antal kommuner/förbund som tillsynar icke tillståndspliktig verksamhet

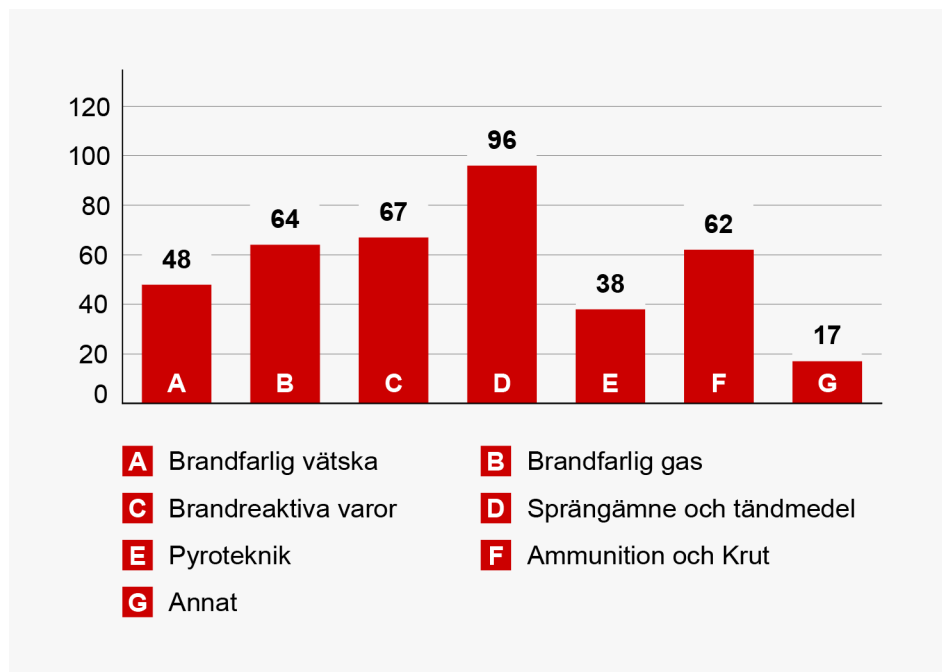
3.4 Kompetensutveckling

3.4.1 Kommunens behov av kompetensutveckling

Diagram 13 redovisar kommunernas behov av kompetensutveckling inom området brandfarliga och explosiva varor. Av 134 kommuner eller förbund svarar 118 att de anser sig ha ett behov av kompetensutveckling. Området där kommunerna anser sig ha har störst behov av kompetensutveckling är hantering av sprängämne och tändmedel. Flera efterfrågar också kompetensutveckling inom områdena hantering av brandreaktiva varor, brandfarlig gas och vätska samt ammunition och krut.

Under punkten ”Annat” nämns behov av utbildning om vätgashantering.

Diagram 13. Behov av kompetensutveckling hos kommunen

3.5 Olyckor och tillbud

3.5.1 Olycks- och tillbudsrapportering

Tabell 5 visar inrapporterade olyckor och tillbud. Under 2023 har 41 olyckor/tillbud vid hantering av brandfarlig vara och 8 olyckor/tillbud vid hantering av explosiv vara rapporterats till kommunerna. Siffrorna visar en relativt stor ökning från 2022 av antalet olyckor/tillbud vid hantering av explosiva vara.

Tabell 5. Antal inrapporterade olyckor och tillbud

Rapporterade olyckor	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal rapporterade olyckor/ tillbud, brandfarlig vara	*	*	*	*	*	37	36	44	41
Antal rapporterade olyckor/ tillbud, explosiv vara	*	*	*	*	*	1	2	2	8
Totalt antal rapporterade olyckor/tillbud	57	43	33	29	36	38	38	46	49

*Ny parameter från och med 2020

3.6 Utvecklingstrender som kommunerna identifierar

3.6.1 Brandfarliga varor

Av de tillfrågade kommunerna och förbunden anser 34 stycken att det finns områden där det råder en oroande utveckling gällande hanteringen av brandfarliga varor. Det område som de flesta oroar sig för är

- bristande kompetens hos verksamhetsutövare och föreståndare om risker med brandfarliga varor, hur varorna ska hanteras samt om regelverket, vilket leder till bristande hantering
- hantering av vätgas
- att verksamhetsutövare glömmer att ansöka om nya tillstånd i tid eller hanterar brandfarliga varor utan tillstånd
- hantering av gasol i konsumentförpackningar, gäller främst restauranger.

Andra områden som nämns är

- hantering av diesel
- att brandfarliga varor används för att anlägga bränder kopplat till kriminella uppgörelser
- ökad användning av nya ämnen.

3.6.2 Explosiva varor

Gällande hanteringen av explosiva varor svarar 64 kommuner eller förbund att det finns områden med en oroande utveckling. Det som de flesta oroar sig för är:

- kriminellas användning av explosiva varor och att det ofta används ”legala” sprängmedel vid sprängningar

- felaktig hantering av fyrverkerier och andra pyrotekniska varor. Exempelvis:
 - avsiktlig beskjutning med fyrverkerier mot allmänhet och blåljuspersonal
 - hantering av pyroteknik som leder till bränder, alternativt förstärker effekten hos en brand
 - kraven på återförsäljare av fyrverkerier är för lågt ställda.

Andra områden som nämns är

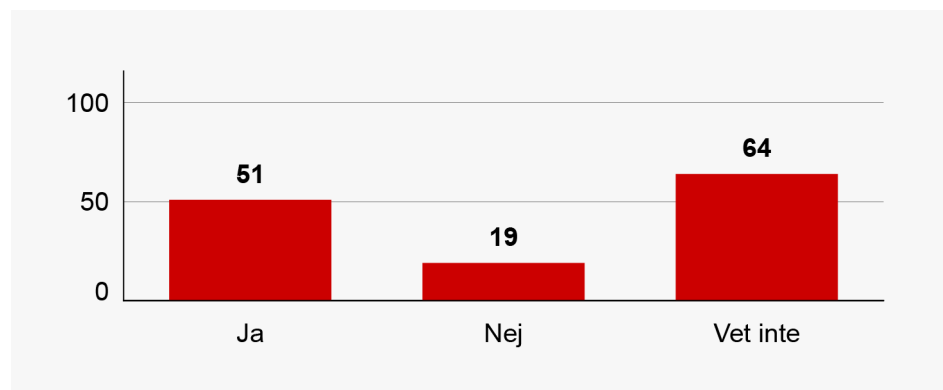
- olikheter vid bedömningar av lämplighet över landet
- kommunernas arbetsuppgifter handlar allt mer om brottsförebyggande åtgärder. Det ifrågasätts om kommunerna är mest lämpade för detta eller om någon annan myndighet borde ta över lämplighets- eller tillståndsprövningen
- hantering av explosiv vara med utgångna tillstånd
- bristande intresse från sprängbranschen att ta tag i problemen.

3.7 Aktuella frågor, brandfarliga varor

3.7.1 Tillståndsprövning när dispens finns från MSB

På frågan ”Väger ni in eventuella givna dispenser från MSB (t.ex. om markförlagda rör) vid tillståndsprövning enligt LBE?” svarade 51 kommuner eller förbund att de gör det, se diagram 14. Det var 64 stycken som svarade vet inte. Dispenserna vägs in på olika sätt hos kommunerna. Det stora flertalet av de kommuner som svarat beaktar dispensen från MSB som ett underlag i den totala bedömningen för tillstånd. Det är även flera av kommunerna som väljer tillståndstid utifrån dispensernas längd eller ger villkor i tillståndet utifrån dispensbeslutet. Några av kommunerna har även valt att lägga till villkor om att åtgärderna ska vara klara innan dispensiden löpt ut.

Diagram 14. Antal kommuner/förbund som väger in dispens från MSB vid tillståndsprövningen

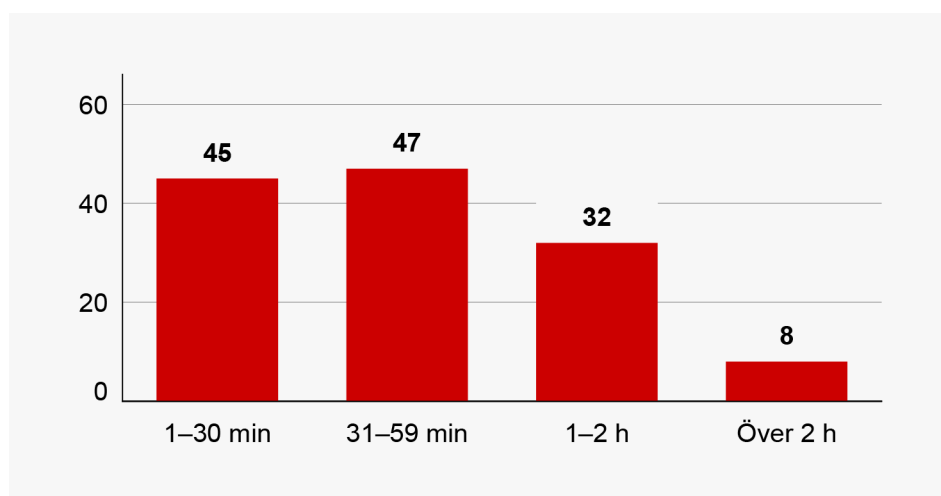

3.7.2 Lämplighetsprövning av personer med betydande inflytande

Efter ändringarna i LBE 1 augusti 2021 finns krav på att tillståndsmyndigheten ska lämplighetspröva personer med betydande inflytande över verksamheten vid tillståndsprövningen.

Detta innebär att kommunhandläggarna behöver lägga mer tid på prövningen. De flesta kommuner anger att lämplighetsprövningen innebär att de får lägga upp till en timme längre tid på respektive ärende, se diagram 15.

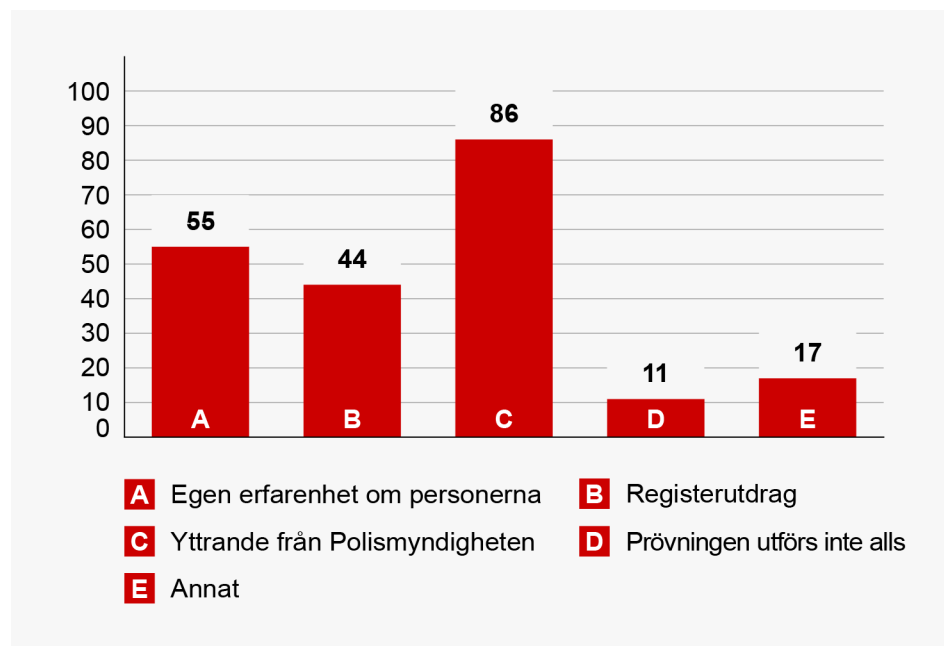
Diagram 15. Tidsåtgång för lämplighetsprövning

Hur kommunerna genomför lämplighetsprövningen för brandfarliga varor varierar. De flesta kommuner begär ett yttrande från polisen, se diagram 16. Vissa kommuner begär registerutdrag eller samråder med Polismyndigheten när behov finns. Några baserar prövningen på sin erfarenhet och kännedom om personerna i fråga. Några kommuner väljer att avstå från lämplighetsprövning för vissa verksamheter exempelvis skolor, restauranger och bensinmackar och någon avstår helt ifrån att lämplighetspröva för brandfarlig vara.

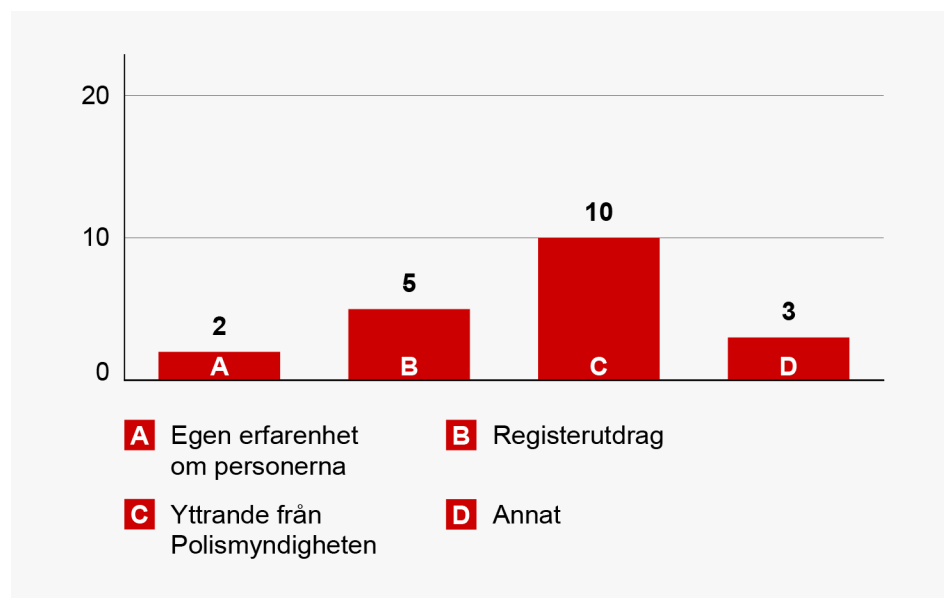
Under alternativet ”Annat” framkommer inga andra tillvägagångssätt för lämplighetsprövningen utan bara förtydligande om utförandet.

Diagram 16. Underlag för prövning

Beslut om att underkänna en person baseras oftast på ett yttrande från polisen, se diagram 17.

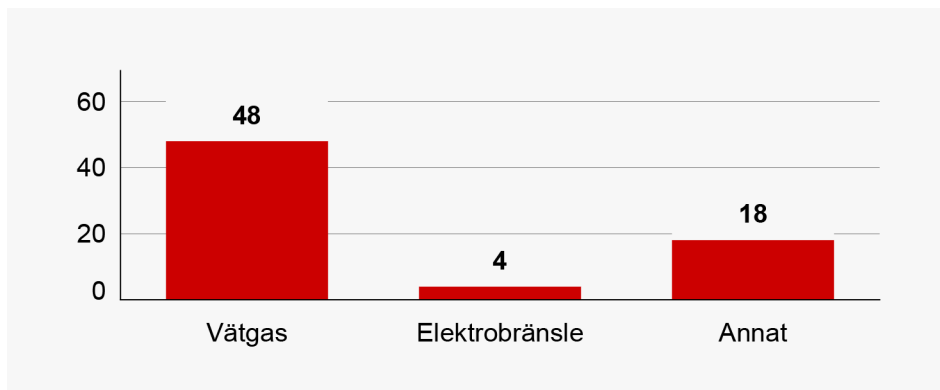
Diagram 17. Grund för underkännande

3.7.3 Fossilfria bränslen

På frågan om vilka nya ämnen man har kommit i kontakt med under året, svarar 48 kommuner eller förbund vätgas och 4 stycken svarar elektrobränslen, se diagram 18.

Under punkten "Annat" nämns framför allt biogas och HVO (hydrerad vegetabilisk olja).

Diagram 18. Nya bränslen som kommuner har kommit i kontakt med

3.8 Aktuella frågor, explosiva varor

3.8.1 Teman på webinarium

MSB efterfrågade i enkäten, förslag på teman för framtida webinarium inom området explosiva varor. Det mest efterfrågade temat var tillsyn av explosiva varor. En del önskade mer övergripande om tillsynsprocessen, men de flesta ville ha en inriktning mot tillsyn av sprängarbetsplatser. Kopplat till sprängningarna tog flera också upp lämplighetsprövning och registerhållning. Några önskade att tillståndprocessen skulle gås igenom. Det kom även en del önskemål om webinarium för olika brandfarliga varor.

3.9 Övriga synpunkter i kommunernas svar

Nedan redovisas kommunernas kommentarer under frågan övriga synpunkter i oredigerad form.

- Handbok, vägledning gällande tillståndshantering av vätgas.
- Borde finnas en nationell tillståndsdatas, paperstillstånd som kan fejkas eller uppvisas trots att de är återtagna känns omodernt och osäkert. Som sökande kan göra utdrag ifrån för att visa upp vid handel etc. En funktion där föreståndare måste legitimera sig med bank-id.
- Polisen bör ta tillbaka hanteringen av tillstånd och tillsyn gällande explosiv vara, enligt mig.
- Stöd med tolkning av krav på bakgrundskontroll vid prövning av föreståndare gällande tillstånd brandfarliga varor. Behöver nog tydlig vägledning vid införande av det gemensamma tillståndsregistret gällande EXV.
- Bra med det som pågår med NATEV.
- Flytta handläggningen av explosiva varor till en myndighet eller verksamhet för att få en bättre och mer likriktad handläggning.
- Bra checklistor och mallar.
- Räddningstjänsten borde ej få ansvaret att bedöma lämplighet av person. Borde vara mer än bara ett yttrande från polisen.
- Stöd med tolkning av krav på bakgrundskontroll vid prövning av föreståndare brandfarliga varor.

- Tydliggöra ovanstående problematik och aktivt arbeta för att lagstiftningen ska förändras så att den myndighet som har möjlighet att arbeta brottsförebyggande också är den myndighet som utfärdar tillstånd och genomför tillsyn enligt LBE.
- MSB skulle behöva stödja branschen mer. Fler handböcker, mer närvaro på branschdagar osv.
- Vi upplever att vi får väldigt bra stöd via telefonsamtal och mejl när det gäller explosiv vara. Snabb med att svara och sätter sig in i specifika ärenden, tack! Stöd vid tillsyner såsom checklistor av olika verksamheter samlade på en plats. T.ex. skulle man kunna utveckla MSB:s sida "Tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor" att utveckla själva tillsynsvägledningen med att man kan hänvisas till en annan sida där det finns mer nyheter, stödmaterial m.m. för tillsynsmyndigheter. Sidan idag är mer riktade mot allmänheten. Detta gäller även för tillståndsprövsprocessen.
- Gällande explosiva varor, sprängmedel, känns det som att räddningstjänsten mer har blivit en brottsförebyggande myndighet än olycksförebyggande, vilket jag inte anser är räddningstjänstens roll. T.ex. lämplighetsprövning och göra tillsyner på sprängplatser med syfte att kontrollera att sprängämnen inte hamnar på andra platser, istället för att se till så att hanteringen är säker.
- Arbeta för att det införs tillståndskrav för att få hantera alla typer av fyrverkerier.
- Det hade varit bra med någon form av stöd och tydliggöra hur vi gör vid lämplighetsprövningar av personer. Hur gör vi när vi inte får svar från polisen, när vi inte får en klar bedömning eller när vi får olika bedömning av samma personer från olika lokalpolisområden.
- Hjälpt oss bedriva en bra och effektiv verksamhet genom att bidra med rätt påtryckningsmedel på alla beslutande nivåer.
- MSB behöver göra ett klargörande vad som gäller för gasol i husbilar och husvagnar för försäljare av dessa.

Försäljarna kan ha väldigt stora mängder gasol utan tillstånd på grund av det nya undantaget i MSBFS 2023:1 och samtidigt hävda att föreskrift 2020:1 inte gäller dem pga. 2 § 1 Kap. Detta innebär stora mängder gasol, på liten yta, i direkt närhet till brännbart material och tändkällor, och i eller vid publika lokaler. Det behövs ett tydligt uttalande/vägledning från MSB om vad som gäller för dessa verksamheter.

Lämplighetsprövning betydande inflytande vid tillstånd brandfarlig vara.

Det behövs vägledning om varför och på vilka grunder en person kan ses som olämplig för att möjliggöra för räddningstjänsterna att faktiskt kunna göra en bedömning.

Det behövs också vägledning om åtgärder om en person med betydande inflytande ses som olämplig.

- Sammanföra så att samtliga kommuner jobbar mer enhetligt. Det skadar oss att vi gör så skilda bedömningar på samma sakfrågor.
- Hur ska tillståndsmyndigheterna jobba med sekretess för att ha en tillräckligt bra nivå på detta. (Får tillståndsansökningar Explosiv vara mailas in tex? Får Daedalos användas?)

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

651 81 Karlstad Tel 0771-240 240 www.msb.se

Publikationsnummer MSB2554 – april 2025 ISBN-nummer 978-91-7927-602-7